

**ПРОГРАМА КАНДИДАТА
НА ПОСАДУ ДИРЕКТОРА**

**Інституту українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України**

**члена-кореспондента НАН України,
доктора історичних наук, професора**

ІГОРЯ СОЛЯРА

Сучасний етап розвитку України, позначений повномасштабною війною, глибокими суспільними трансформаціями та переосмисленням місця держави у глобальному світі, ставить перед гуманітарною наукою принципово нові завдання. У цих умовах Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України покликаний зберігати традиції академічної школи, виступати активним інтелектуальним суб'єктом, здатним формувати стратегічні смисли сучасного українського розвитку. Саме тому моя програма спрямована на утвердження Інституту як провідного наукового центру, що поєднує фундаментальні дослідження з актуальною суспільною експертизою.

Стратегічні цілі програми:

- ✓ посилення присутності Інституту в суспільному просторі;
- ✓ дотримання високих стандартів фундаментальних наукових досліджень;
- ✓ підтримка молодих учених і забезпечення наступності наукових шкіл;
- ✓ розвиток міждисциплінарних та міжнародних наукових проєктів;
- ✓ фінансова стійкість, ефективне управління ресурсами.

Інститут як провідний національний центр українознавчих досліджень

Упродовж 2026–2031 років у науковій сфері ключовим завданням стане модернізація наукової діяльності Інституту шляхом поєднання класичних історичних студій із новітніми міждисциплінарними підходами. Ідеться передусім про розвиток досліджень у площині воєнної історії, трансформацій державності, функціонування інституцій у кризові періоди, політики пам'яті та ідентичності. Особливу увагу буде зосереджено на осмисленні російсько-української війни як комплексного історичного явища, що визначає сучасні та майбутні наративи української історії. Інститут має стати місцем, де ці процеси не лише фіксуються, а й концептуалізуються у ширшому європейському та світовому контекстах.

Інститут як один із провідних експертних центрів генерування державних і суспільних стратегій

Важливою складовою розвитку є трансформація Інституту на центр гуманітарної експертизи, здатний впливати на формування державної політики. У цьому вимірі передбачається активізація аналітичної роботи, підготовка науково обґрунтованих висновків і рекомендацій для органів влади, а також участь у розробленні стратегій у сфері політики пам'яті, гуманітарної безпеки та національної ідентичності. Таким чином, наукова діяльність Інституту набуде виразнішого прикладного значення, не втрачаючи при цьому фундаментальної глибини.

Інтеграція у світовий дослідницький простір та розширення міжнародної наукової співпраці

Окремий акцент програми спрямований на міжнародну інтеграцію. У сучасному науковому середовищі конкурентоспроможність інституції визначається її здатністю бути частиною глобального академічного простору. Саме тому передбачається системна участь у міжнародних грантових програмах, розширення співпраці з європейськими та північноамериканськими науковими центрами, а також стимулювання публікацій у провідних міжнародних виданнях. Важливим завданням є також формування англомовного наукового продукту, що дасть змогу ширше репрезентувати українську гуманітаристику у світі.

Формування сприятливого середовища для професійного зростання

Не менш важливою складовою розвитку Інституту є кадрова політика. Забезпечення наступності наукових шкіл і водночас їх оновлення можливе лише за умов активного залучення молодих дослідників. У цьому контексті пріоритетами стануть підтримка аспірантури, створення умов для професійного зростання молодих науковців, запровадження внутрішніх грантів і стимулів для наукової активності. Поряд із цим особливу увагу буде приділено підтримці провідних наукових шкіл Інституту як носіїв академічної традиції та інтелектуального авторитету.

Гідні умови праці, ефективна система мотивації та соціальної підтримки працівників

Важливим напрямом є диверсифікація фінансування та підвищення ефективності використання ресурсів. У сучасних умовах стабільний розвиток наукової установи неможливий без активного залучення грантових коштів і участі у міжнародних проєктах. Прозорість управління фінансами, раціональне планування та модернізація матеріально-технічної бази мають стати невід'ємною складовою інституційної політики.

Відкрита наука та доступність результатів досліджень для наукової спільноти й суспільства

Особливе місце у програмі займає комунікація науки з суспільством. Інститут повинен бути відкритим до широкої аудиторії, активно долучатися до публічних дискусій, популяризувати результати досліджень і формувати суспільне розуміння історичних процесів. У цьому контексті важливо активізувати проведення публічних лекцій, підтримку освітніх проєктів та співпрацю з медіа та освітніми установами.

Утвердження української національної ідентичності та історичної пам'яті в українському й міжнародному суспільному просторі

В умовах війни та майбутнього післявоєнного відновлення значення Інституту набуває особливого значення. Його завданням є не лише документування подій, а й формування національного наративу, що сприятиме консолідації суспільства. Науковий аналіз воєнного досвіду, дослідження трансформацій ідентичності, участь у формуванні політики пам'яті – усе це визначає стратегічну місію Інституту у найближчі роки.

*** * * * ***

Реалізація програми дозволить утвердити Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України як сучасний, динамічний і впливовий науковий центр, що поєднує глибину академічної традиції з актуальністю сучасного гуманітарного знання. У пріоритеті – інституційний розвиток, посилення ролі науки у процесах державотворення, формування національної ідентичності та осмислення історичного досвіду України у глобальному контексті.